

*taeda, P. echinata*) na gubitak mehaničkih osobina potvrdili ranije rezultate, tj. da je u nesterilisanom i sterilisanom drvetu najveći pad u otpornosti na udar i u momentu maksimalnog opterećenja. U nesterilisanom drvetu, napadnutom od *C. pilifera* i *Graphium rigidum*, vrednost na udar je iznosila 55,1—94,4% (prema nezaraženom drvetu čija je vrednost 100), a vrednost za rad 71,0—75,7%, u oba slučaja posle 30 dana. Specifična težina, otpornost na pritisak paralelan vlaknima i modul loma nisu pretrpeli značajne promene. Autori nisu utvrdili sigurnu vezu između prodiranja gljivica plave boje kroz membranu i opadanja otpornosti na udar, već pretpostavljaju da je pad ove otpornosti nastao iscrpljivanjem i promenom sadržaja u ćelicama sržnih zrakova.

Trebalo bi na kraju reći da su, za razliku od obojenosti četinarskog drveta, Findlay i Petiffor<sup>(67)</sup> utvrdili mnogo veće promene u otpornosti beljike obeča iz tropskih krajeva, obojene od *Botryodiplodia theobromae*. Smanjenje otpornosti na udar iznosilo je 43%, na savijanje 20%, a specifične težine 12,5%. Nisu pak utvrđene ozbiljnije promene otpornosti na udar u drvetu *Quercus alba*, žuto obojenom od *Penicillium davaricatum*.

## 2) PROMENE GUSTINE DRVETA (SPECIFIČNE TEŽINE)

Promena gustine drveta u procesima truleži izražava se promenom njegove težine. Kao što je napred izloženo, gljivični organizmi iskorišćavaju ćelični sadržaj i konstituante ćelične membrane za izgradnju sopstvenih konstituanata. Jeden deo razložene drvne membrane isparava ( $H_2O$ ) ili volatilizuje ( $CO_2$ ), te vazduh sve više ispunjava slobodne prostore u drvetu. Opadanje težine u procesu razlaganja drvne mase služi kao merilo intenziteta razlaganja. Ono je zavisno od vrste gljivičnog organizma i od vrste drveta. Pošto je u procesu bele truleži napadnuta kako celuloza tako i ligninska supstanca, opadanje težine je ovde znatno veće nego u procesu mrke truleži, u kome uglavnom iščezava celuloza. Zbog toga u odmakloj i završnoj fazi bele truleži drvo postaje vrlo lako (na pr. bukova srčika dekomponovana od *Ungulina fomentaria*). U procesu mrke truleži, maksimalni gubitak težine iznosi 70% od težine normalnog drveta. Nekoliko dole iznetih primera prikazuju opadanje gustine u bukovom drvetu<sup>(113)</sup>.

Prouzrokovac truleži	Makroskopski izgled drveta	Gustina p/V	% gustine zdravog drveta
<i>Daldinia concentrica</i>	Obezbojeno, žućkasto, otporno pod nožem.	0,57	
<i>Trametes mollis</i>	Mrke oaze u drvetu, u žutoj masi; dosta otporno pod nožem	0,49	71,0
<i>Stereum hirsutum</i>	Sličan izgled sa pret- hodnim; dosta otporno	0,65	
Zdravo drvo		0,69	100

Opadanje specifične težine (gustine) beljike likvidambar drveta pod napadom *Coriolus versicolor* proučavano je od Scheffera<sup>(174)</sup>. Autor je našao da se gubitak specifične težine praktično može konstatovati 8—10